

waarin om uitleg werd gevraagd. Bovendien werd bevolen binnen anderhalve maand ten minste 3000 bahar peper, of 815.000 pond, te verwerven en naar Batavia te zenden. Tevens is de koning verzocht daartoe de nodige bevelen te geven, waaraan hij zeer bereidwillig heeft voldaan. Daar de aparte verantwoording van het bestuur verre van voldoende was, is op 9 september besloten commandeur Reijnouts te veroordelen tot inhouding van een jaar gagie en de fiscaal Baijart een boete van twee maanden bezoldiging op te leggen ten behoeve van de armen te Batavia. Reijnouts had de geringe peperoogst [fol. 1272] en de aankomst van de Engelsen tijdig moeten rapporteren. Baijart beweerde dat hij van de aankomst van de Engelse sloep te Bantam niets had geweten. Daarmee erkende hij dat hij tegen zijn plicht geen enkel toezicht op de schepelingen had gehouden, die zich daarop bevonden. Een besluit over de peper is aangehouden tot dat duidelijk is hoeveel van de bestelling geleverd zal worden. Daar er sindsdien een aanzienlijke partij van 1.229.250 lb is ontvangen, er inderdaad sprake was van een geringe en late oogst, en er geen reden was om het bestuur van fraude te verdenken, is men van plan het daarbij te laten. Maar aangezien fiscaal Baijart [fol. 1273] in zijn verantwoording aanvoerde dat hij ongeveer 2 jaar geleden twee zakken gesmokkelde peper in beslag had genomen, maar in de vervulling van zijn ambt door de commandeur was gehinderd, is overeenkomstig het besluit van 9 september de commandeur in een brief van 11 september om een ontkenning van die beschuldiging gevraagd. Daar hij dat voldoende gedaan heeft, is de fiscaal in een brief van 13 oktober ernstig berispt voor zijn ongefundeerde beschuldiging en gewaarschuwd dat hij in het vervolg zijn plicht beter moet vervullen. Om smokkel van peper tijdens de oogst door inlanders te verhinderen, is op 2 september besloten om twee goed uitgeruste vaartuigen naar Bantam te zenden om tegen rovers en smokkelaars in de bocht van Lampong te patrouilleren. Deze zijn twee dagen later vertrokken. [fol. 1274] Ze hielden daar samen met twee van de koning tot eind oktober de wacht zonder zeerovers of smokkelaars van peper tegen te komen. Eén van de eerste vaartuigen heeft voor de komst van de patrouilleschepen een vaartuig van de koning weggehaald 4 mijl stroomopwaarts de Lampongse rivier. Door een wederzijdse goede behandeling bleven spanningen tussen de Compagnie en de koning uit, zodat daarover weinig te rapporteren is.)

Die van welke wij in dezen moeten melding doen, bestaan eenlijk daarin dat wij zowel op 's vorsten instantie zijn aangehuwt broeder, zekeren Rading Akkram, die een volle neef van den koning Pangerang Adroes, na alle vermoeden uit jalousie onverwagt met een krits gekwetst heeft, dat kort daarop overleden is en uit dien hoofde zijn leven op Bantam niet zeker was, in een der campongs hier op zijne kosten ten verblijf geplaats hebben. Als dat wij ook den koning op zijn verzoek eerst niet alleen uitstel gegeven hebben ter betaling van 6000 Spaanse realen, die hij verplicht was geweest in maart te voldoen, maar vervolgens, nadat die som door leverantie van peper al in mey vereffent was, weder van een gelijk montant, dat in september verscheenen zijnde, nu met het tweede termijn, of 12.000 Spaanse realen, tegelijk in maart aanstaande moet afgelegd worden. En boven hetwelke wij, om den koning nog meer aan de Comp^e te verplichten, bij brief van den 11 dezer de bediendens ook gequalificeert hebben om maandelijks aan den vorst tot goedmaking zijner hofhouding af te geven 1.000 Spaanse realen, mits dat die som telkens bij leverantie van peper ingehouden worde.

Fol. 1274v-1275v.

(Volgt De Jonge, Opkomst XI, p. 60 r. 16v.b. tot r. 6v.o. [fol. 1276v] De negotieboeken over 1765/66 zijn in tegenstelling tot het vorige jaar, toen de uitgaven ook nog f 11.237 minder waren dan in 1763/64, [fol. 1277] niet ongunstig afgesloten. De uitgaven bedroegen maar f 76.910 en de inkomsten f 5360, zodat de eerste f 71.550 meer waren dan de laatste. Daarvan moet f 10.000,-, wat de koning aan het onderhoud van de buitenposten heeft bijgedragen, afgetrokken worden, waardoor het negatieve saldo op f 61.550 uitkomt. In 1764/65 bedroeg het negatieve saldo f 70.061, wat in 1765/66 een verbetering van f 8511 betekent. Dit blijkt uitgebreider uit de brief uit Bantam van 19 december. Aangezien het negatieve saldo